

Gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Ruimtelijke herinrichting knooppunt Vierarmen op de Ring rond Brussel (R0)'

Procesnota 1

**Vlaamse
overheid**

DE WERKVENNOOTSCHAP

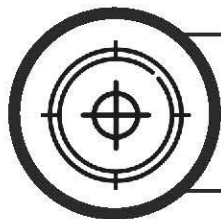
**DEPARTEMENT
OMGEVING**

Medegefinancierd door de Europese Unie
Trans-Europees vervoersnetwerk (TEN-T)

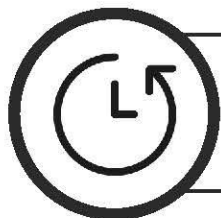

Gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Ruimtelijke herinrichting knooppunt Vierarmen op de Ring rond Brussel (R0)'

Waarom maken we dit plan?

[[Planvoornemen](#)]

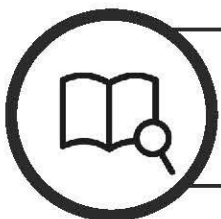
Wat ging er aan dit plan vooraf?

[[Historiek](#)]

Over welk gebied gaat het?

[[Plangebied](#)]

Wat kunnen de effecten zijn?

[[Scoping](#)]

Het plan beoogt de optimalisatie van het knooppunt Vierarmen, zodat de infrastructuur verkeersveiliger wordt, de barrièrewerking vermindert, de leefomgevingskwaliteit in de omgeving verhoogt en de multimodale bereikbaarheid van de regio verbetert. Er worden verschillende alternatieven onderzocht. [Meer weten? zie startnota hoofdstuk 3. Planvoornemen](#)

De opmaak van het GRUP kadert binnen de 'Werken aan de Ring' door De Werkvennootschap. Aan de basis ligt het Projectboek R0 Oost, dat vertrekt vanuit de streefbeeldstudie uit 2006. Het is een verzameling van kleine en grote projecten die inzetten op mobiliteit, multimodaliteit, leefomgevingskwaliteit, recreatie. [Meer weten? zie startnota hoofdstuk 1. Aanleiding en historiek](#)

Het (mogelijk) plangebied is de directe omgeving van het knooppunt Vierarmen op R0. Het plangebied van het GRUP zal zich enkel op Vlaams grondgebied bevinden. [Meer weten? zie startnota hoofdstuk 4. Plangebied](#)

Enerzijds betreft het plan de (her)aanleg van weginfrastructuur en anderzijds ingrepen om deze weginfrastructuur ruimtelijk in te passen, dwarsverbindingen voor zacht verkeer en groenblauw verbindingen te realiseren, enz. alle MER-disciplines worden relevant geacht te onderzoeken. [Meer weten? zie startnota hoofdstuk 5. Scoping](#)

Het plan

Het knooppunt Vierarmen staat reeds lang bekend wegens de grote file-opbouw die er plaatsvindt tijdens de spitsuren. Een van de oorzaken voor deze structurele files is de complexiteit van het kruispunt.

Ook de ligging van het knooppunt ten opzichte van het Zoniënwoud vormt een uitdaging. De uitgebreide wegenis vormt een barrière voor de ecologische en recreatieve samenhang. De ruimte voor voetgangers en fietsers is beperkt en de oversteeksituatie is complex.

Voor de optimalisatie van het knooppunt Vierarmen zijn enkele bestemmingswijzigingen nodig. Daarom maken we een GRUP op. Er zijn nog verschillende inrichtingsalternatieven die we nu verder willen onderzoeken.

& PROCES

Hoe ver staat het proces voor de opmaak van het GRUP?

De PROCESNOTA toont de procesaanpak in elke fase

De procesnota geeft de procesaanpak in elke fase van het proces weer. De nota geeft weer wat de aanpak, timing, overleg- en participatiemomenten en resultaten van elke fase in het proces zijn. Ook de wijze waarop het vooroverleg met de betrokken actoren wordt gevoerd, is in de nota terug te vinden.

De procesnota is evolutief

In elke fase van het proces wordt de procesnota geactualiseerd. Naarmate het proces vordert, rapporteert de procesnota ook over de reeds gezette processtappen.

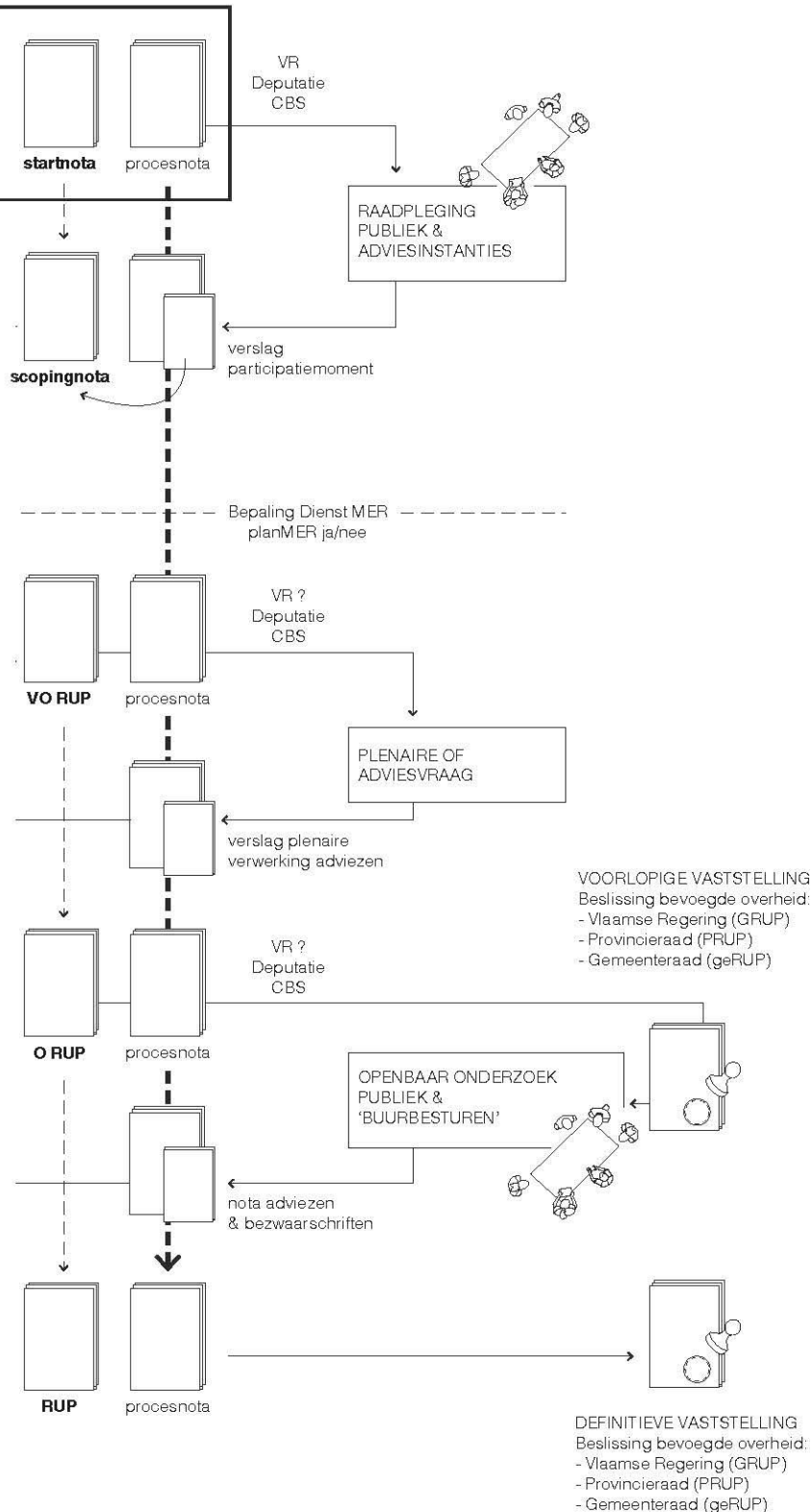
Opstartfase

Het geïntegreerd planningsproces van het GRUP 'Ruimtelijke herinrichting knooppunt Vierarmen op de Ring rond Brussel (R0)' is gestart op 25/10/2019. Op dit moment is de eerste onderzoeksfase van dit GRUP doorlopen. De resultaten van dit eerste onderzoek zijn opgenomen in de startnota. Zowel start- als procesnota zijn te raadplegen op grups.omgeving.vlaanderen.be en werkenaantering.be. De inspraakperiode op de startnota loopt van 16/11/2021 tot 14/01/2022.

Het proces

De herinrichting van het knooppunt Vierarmen is een onderdeel van de multimodale 'Werken aan de Ring', wegenis-, fiets- en openbaar vervoersprojecten waarbij wordt ingezet op combimobiliteit en een verbetering van de leefomgevingskwaliteit.

Initiatiefnemer De Werkvennootschap kiest bewust voor een uitgebreid stakeholdermanagement, waarbij open en breed gecommuniceerd wordt, en in dialoog getreden wordt met alle betrokken Vlaamse en Brusselse administraties en gemeenten, georganiseerde actoren, bevolking, bedrijven, enz. Er wordt geïnformeerd, gedialogeerd, samengewerkt. Voor dit geïntegreerd planningsproces voor de opmaak van het GRUP wordt deze filosofie verdergezet vanuit het planteam, samengesteld uit De Werkvennootschap en het Departement Omgeving. De overlegstructuur van 'Werken aan de Ring' wordt maximaal overgenomen, en waar nodig en nuttig, aangevuld in functie van dit proces.

Inhoudstafel

1	Inleiding.....	7
1.1.	Leeswijzer.....	7
1.2.	Initiatiefnemer De Werkvennootschap	9
2	Overlegstructuur voor het geïntegreerd planningsproces	10
2.1.	Bestuurlijk-administratieve overlegfora	10
2.1.1.	Overlegorgaan.....	10
2.1.2.	Het planteam	12
2.1.3.	Actorenoverleg.....	13
2.1.4.	overleg in het kader van de bijzondere wet van 1980 over de hervorming van de instellingen	14
2.2.	Overlegfora met een bredere kring van professionele belanghebbenden	14
2.3.	Initiatieven naar het brede publiek	15
2.3.1.	Infomomenten en gespreksavonden.....	15
2.3.2.	Online bevraging	15
2.4.	Bilaterale contacten	16
3	Communicatie	17
3.1.	Online communicatie	17
3.1.1.	Website	17
3.1.2.	Sociale media	17
3.2.	Krant 'Werken aan de Ring' en folders	17
3.3.	Gepersonaliseerde communicatie	18
3.4.	Communicatie via intermediaire organisaties	18
4	Procesverloop en -aanpak.....	19
4.1.	Aanpak MER-onderzoek.....	19
4.2.	Verschillende fases van het geïntegreerd planningsproces	19
4.2.1.	Voorafgaandelijke fase.....	20
4.2.2.	Opstartfase.....	25
4.2.3.	Scopingfase	27
4.2.4.	Ontwerp planvormingsfase.....	28
4.2.5.	Planvormingsfase	29
4.2.6.	Goedkeuringsfase	30

Procesnota – opstartfase

Dit document is de procesnota bij het Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan 'Ruimtelijke herinrichting knooppunt Vierarmen op de Ring rond Brussel (R0)'.

De procesnota - opstartfase betreft een document met louter informatieve waarde en is als het ware bedoeld als *leeswijzer* voor het (te) doorlopen geïntegreerd planningsproces. Het behandelt daartoe het procesverloop en de procesaanpak. De procesnota - opstartfase omschrijft de fasen die binnen het geïntegreerd planningsproces reeds werden doorlopen en de fasen die nog moeten worden doorlopen. Concreet geeft onderhavig document per fase aan wat de doelstelling van de fase is, welk onderzoek en overleg erin zullen worden opgenomen, wat het resultaat moet zijn en welke inspraak- en participatiemomenten gepland worden. Voor alle inhoudelijke informatie over het GRUP wordt verwezen naar de startnota die samen met onderhavig document raadpleegbaar is op de website van het Departement Omgeving: grups.omgeving.vlaanderen.be en de website van Werken aan de Ring: www.werkenaantering.be.

Tot slot dient te worden benadrukt dat een procesnota een evolutief document is: naarmate het proces vordert, worden de ondernomen stappen en de resultaten van de doorlopen fase verder aangevuld en wordt de procesnota aldus telkens aangepast/aangevuld.

Met deze eerste procesnota en de bijhorende startnota start de Vlaamse overheid het planproces voor de concrete uitwerking van het gewestelijke ruimtelijk uitvoeringsplan 'Ruimtelijke herinrichting knooppunt Vierarmen op de Ring rond Brussel (R0)'

Contact en info:

Departement Omgeving

grups.omgeving.vlaanderen.be

Adres: Ferrarisgebouw, Koning Albert II-laan 20 bus 8, 1000 Brussel

De Werkvennootschap

dewerkvennootschap.vlaanderen/

Adres: Sint- Lazaruslaan 4- 10, 1210 Brussel

1 Inleiding

Voor 'Werken aan de Ring' startte De Werkvennootschap reeds in september 2017 met een intensief proces van overleg met verschillende betrokken partners om de mobiliteit en leefomgevingskwaliteit in de Vlaamse rand en Brussel te bekijken. In 2017 was het onderwerp nog enkel het noordelijk gedeelte van de ring rond Brussel, vanaf 2018 ving ook de studie naar het oostelijk deel (R0 Oost) aan na het krijgen van de opdracht van de Vlaamse Regering om het noodzakelijke planningswerk te activeren teneinde de streefbeeldstudie voor het gebied naar concrete beleidsdaden te kunnen vertalen door middel van een geïntegreerd planningsproces om te komen tot een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP).

Het eerste deel van de studie rond R0 Oost was opgebouwd uit het actualiseren van de streefbeeldstudie voor deze regio uit 2005/2006. Een klein jaar werd er overlegd met stakeholders, actoren, bewoners, ... Het resultaat was het Projectboek R0 Oost, een verzameling van verschillende kleine en grote ingrepen die inzetten op de mobiliteit, multimodaliteit, leefomgevingskwaliteit, recreatie, ... in de omgeving van de oostelijke ring. Enkele van deze ingrepen maken deel uit van voorliggend GRUP

Naast de herinrichting van het knooppunt Vierarmen van de Ring rond Brussel (R0) – deel oost zijn binnen dit oostelijke van de Ring rond Brussel (R0) ook bestemmingswijzigingen nodig voor de herinrichting van 3 andere knooppunten. Om de benodigde bestemmingswijzigingen mogelijk te maken dienen gewestelijk ruimtelijke uitvoeringplannen (GRUP's) te worden opgemaakt. Concreet is de opmaak van een GRUP noodzakelijk voor elk van de vier grote knooppunten van R0 Oost: Vierarmen, Leonard, Groenendaal en Jezus-Eik.

De vier geïntegreerde planningsprocessen voor de opmaak van de GRUP's worden gelijktijdig opgestart en zullen zoveel als mogelijk parallel naast elkaar lopen. Ze zijn telkens gericht op de optimalisatie van één van de vier knooppunten.

1.1. Leeswijzer

Het planvoornemen (de doelstellingen, het gebied, de alternatieven, de reikwijdte, e.d.) en het breder kader worden uitvoering toegelicht in de startnota. Om de verschillende overlegmomenten en -processen te kunnen kaderen wordt de lezer verzocht om vooraf de paragrafen met betrekking tot het totale planvoornemen in de startnota te bekijken. De startnota is raadpleegbaar via de website werkenaanderling.be en grups.omgeving.vlaanderen.be.

In voorliggende procesnota zal vooreerst, in **hoofdstuk 1.2**, worden ingegaan op de **initiatiefnemer van de 'Werken aan de Ring'**, De Werkvennootschap.

Vervolgens wordt in **hoofdstuk 0** de **overlegstructuur** besproken. Voor de 'Werken aan de Ring', waar de studie R0-oost sinds november 2018 deel van uitmaakt, werd in 2017 reeds een overlegstructuur opgezet.

Hoofdstuk 3 beschrijft de gevoerde **communicatie**. De Werkvennootschap en ook het planteam kiezen bewust voor een open en brede communicatie naar alle betrokken administraties en gemeenten, naar georganiseerde actoren, het middenveld, de bevolking, de bedrijven, enz. Naast de

officiële momenten voorzien in de procedure van het geïntegreerd planningsproces, beschrijft dit hoofdstuk ook de vele andere communicatiekanalen en initiatieven om te informeren, en aan overleg en participatie te doen.

In **hoofdstuk 4** worden het **procesverloop en de procesaanpak** in functie van het GRUP zelf uiteengezet. Het geïntegreerd planningsproces wordt uiteengezet in vijf fasen: de opstartfase, die ondertussen opgestart werd, de scopingfase, de ontwerp planvormingsfase, de planvormingsfase en de goedkeuringsfase. Voor elk van deze fasen worden de doelstelling en het onderzoek omschreven, wordt omschreven welk overleg en welke participatie al georganiseerd werden of nog zullen worden georganiseerd, en welke documenten ter beschikking worden gesteld.

1.2. Initiatiefnemer De Werkvennootschap

De Werkvennootschap werd opgericht door de Vlaamse Regering om grote mobiliteitsinfrastructuurwerken versneld en geïntegreerd aan te pakken. De Werkvennootschap doet dit met een gespecialiseerd en multidisciplinair team dat, vertrekkend vanuit gebiedsgerichte mobiliteitsneden, streeft naar het verbeteren van de multimodale mobiliteit en de leefbaarheid in het gebied. Daarbij wordt gewerkt aan een integrale strategie rond de te realiseren mobiliteitsinfrastructuur, met oog voor de coördinatie van het beleid van andere bestuurlijke actoren, en de creatie van draagvlak door intensieve samenwerking en voldoende overleg met alle betrokken stakeholders. De Werkvennootschap is een doorstart van Via-Invest en bundelt kennis en expertise die groeide binnen de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV) en het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV). Bij De Werkvennootschap zetten financiële, juridische en technische profielen samen hun schouders onder omvangrijke mobiliteitsprojecten.

De Werkvennootschap is een kleine en wendbare organisatie. Naargelang de noden van de projecten worden de beste experts in huis gehaald. Door die nauwe samenwerking met onder meer ingenieurs, ruimtelijk planners, architecten en landschapsarchitecten op de werkvloer, ontstaan nieuwe inzichten en worden oplossingen gevonden voor de meest complexe problemen.

De Werkvennootschap hecht veel belang aan overleg, participatie en communicatie met alle stakeholders. Open en constructieve dialoog wordt hoog in het vaandel gedragen.

Overlegstructuur, participatie en communicatie

2 Overlegstructuur voor het geïntegreerd planningsproces

Voor de 'Werken aan de Ring', waar de studie R0-oost sinds november 2018 deel van uitmaakt, werd in 2017 reeds een overlegstructuur opgezet. Om te vermijden dat de betrokken partners met verschillende overlegstructuren zouden worden geconfronteerd, is geopteerd om voor de geïntegreerde planningsprocessen binnen het oostelijke deel van de R0 de bestaande overlegstructuur zoveel mogelijk aan te houden en aan te passen waar nodig. De aanpassingen kaderen vooral in de verplichtingen die vanuit de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening worden opgelegd. Zo werd het planteam opgericht voor dit geïntegreerd planningsproces.

Gedurende het volledige proces wordt intensief overlegd en samengewerkt met verschillende belanghebbenden. Voor die samenwerking zetten we verschillende overlegfora en formats in, in functie van verschillende doelpublieken:

- bestuurlijk-administratieve overlegfora (2.1)
- overlegfora met een bredere kring van professionele belanghebbenden (2.2)
- initiatieven naar het brede publiek (2.3)

Daarnaast zetten we gedurende het proces ook bilaterale gesprekken in om bij bestuurlijke en maatschappelijke actoren (2.4.)

- kennis op te halen
- te bevragen rond standpunten, belangen, waarden,...
- te peilen naar kansen, bezorgdheden,...

De lijst van betrokken belanghebbenden is uiteraard dynamisch: gedurende het proces moet de volledigheid en juistheid van deze lijst permanent bewaakt worden. Zo zullen gedurende het proces ongetwijfeld actoren toegevoegd worden en gegevens aangevuld worden.

2.1. Bestuurlijk-administratieve overlegfora

2.1.1. Overlegorgaan

Wie?

In de samenwerkingsovereenkomst van het Vlaams Gewest met De Werkvennootschap werd met betrekking tot de 'Werken aan de Ring' gevraagd om een overlegorgaan op te richten, waarin de leidend ambtenaren van de betrokken administraties zetelen. Op die manier kunnen alle administraties toegewijd meewerken aan de 'Werken aan de Ring'.

De leidend ambtenaren van de volgende organisaties zetelen in het Overlegorgaan:

- Departement Omgeving;
- Departement Mobiliteit en Openbare Werken;
- Departement Landbouw en Visserij;
- Agentschap voor Natuur en Bos;
- Agentschap Wegen en Verkeer;
- Agentschap Onroerend Erfgoed;
- Vlaamse Landmaatschappij;

- Vlaamse Vervoersmaatschappij De Lijn;
- Vlaamse Milieumaatschappij;
- Team Vlaams Bouwmeester;
- Kabinet van Minister van Mobiliteit en Openbare Werken;
- Kabinet van Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme;
- Kabinet van Minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand
- De Werkvennootschap (tevens voorzitter van het Overlegorgaan).

Functie

Gelet op de complexiteit en samenhang van de verschillende deelprojecten is een goede samenwerking tussen de verschillende betrokken Vlaamse entiteiten essentieel. Via het overlegorgaan wordt er voorzien in de maximale inbreng van de aanwezige expertise en wordt toegezien op de toegewijde behandeling van de 'Werken aan de Ring'.

Vanuit het overlegorgaan wordt voorzien in de maximale inbreng van de aanwezige expertise en wordt toegezien op de toegewijde behandeling van de opdrachten die door de Vlaamse regering aan De Werkvennootschap zijn toegekend. Dit biedt tevens als voordeel dat de interne organisatie van de verschillende diensten afgestemd kan worden in functie van een optimale doorlooptijd van de projecten.

Het is niet de bedoeling om te raken aan de adviesbevoegdheid. Het betreft een informeel overleg.

Het overlegorgaan komt minstens halfjaarlijks bijeen. Het overlegorgaan heeft tot taak advies te geven over de coördinatie en de sturing van de realisatie van de Werken aan de Ring, en dit doorheen de verschillende fasen ervan.

2.1.2. Het planteam

Wie?

Het planteam bestaat uit:

- De Werkvennootschap als initiatiefnemer
- Departement Omgeving (ruimtelijk planner en team MER)

Vanuit pragmatisch oogpunt en efficiëntieoverwegingen, is het planteam tot deze twee leden beperkt.

Functie

Het planteam coördineert het geïntegreerd planningsproces en draagt de globale verantwoordelijkheid voor het proces. Op dit niveau worden de proces- en startnota besproken en gevalideerd.

Het planteam zal ook instaan voor de opmaak van het GRUP, het begeleiden van de verschillende onderzoeken (o.a. milieubeoordeling, enz.), het integreren van de tussentijdse resultaten in het planningsproces en het zorgen voor een continue kwaliteitsbewaking. In functie van de opmaak van documenten laat het planteam zich bijstaan door verschillende experts (bv. i.f.v. ontwerp, milieubeoordeling, etc.).

Algemeen kan de rol van het planteam in grote lijnen als volgt worden samengevat (niet exhaustief):

- opmaken startnota en procesnota 1
- opmaken scopingnota en procesnota 2
- opmaken voorontwerp, ontwerp en definitief GRUP en procesnota 3
- opmaken van de overige nodige documenten
- afstemmen en overleggen met de actoren uit de overlegstructuur
- organiseren van het openbaar onderzoek en participatiemomenten
- opmaken van verslagen en verwerken van opmerkingen en bezwaren.

In principe komt het planteam tweewekelijks bijeen of volgens noodzaak. Het is actief tot en met de goedkeuring van het GRUP.

Overleg tussen het planteam en de verschillende actoren

Het is niet de bedoeling om de overige actoren die in de overlegstructuur worden vermeld, niet in het geïntegreerd planningsproces te betrekken. Integendeel, de overlegstructuur opgezet voor het programma de 'Werken aan de Ring' vormt immers ook de basis voor het overleg tijdens het hele verloop van onderhavig geïntegreerd planningsproces: alle actoren zullen nauw worden betrokken bij de verschillende stappen die tijdens deze procedure moeten worden gezet.

2.1.3. Actorenoverleg

Wie?

Deze overleggroep omvat de actoren die betrokken zijn bij de overlegmomenten en werksessies. Het gaat om:

- Bestuurlijke stakeholders – *bovenlokaal*:
 - Departement Mobiliteit en Openbare Werken, afdeling Beleid Vlaams-Brabant;
 - Agentschap Wegen en Verkeer, afdeling Vlaams-Brabant;
 - Departement Omgeving;
 - Team Vlaams Bouwmeester;
 - Brusselse Bouwmeester;
 - Onroerend Erfgoed;
 - Agentschap Natuur en Bos;
 - Vlaamse Landmaatschappij;
 - Departement Landbouw & Visserij;
 - Vlaamse Milieumaatschappij;
 - Mobiliteit Brussel;
 - Perspective Brussels;
 - Leefmilieu Brussel;
 - Urban Brussel;
 - Provincie Vlaams-Brabant;
 - Vlaamse Vervoermaatschappij De Lijn;
 - MIVB;
 - NMBS;
 - TEC;
 - Infrabel;
 - Service Publique de Wallonie.

- Bestuurlijke stakeholders – *lokaal*¹:
 - Kraainem
 - Wezembeek-Oppem
 - Tervuren
 - Overijse
 - Hoeilaart
 - Watermaal-Bosvoorde
 - Sint-Pieters-Woluwe
 - Oudergem
 - Terhulpen
 - Sint-Genesius-Rode

Op dit actorenoverleg wordt niet alleen een stand van zaken gegeven over de vers.chillende knooppuntoplossingen en hun varianten, maar ook alle andere inrichtingsvoorstellen die binnen de parallele GRUP-procedure voor de andere knopen in het oostelijk deel van de Ring rond Brussel (R0), E411 en N4 bestudeerd worden. Het vormt ook een gelegenheid om andere lopende projecten toe te lichten teneinde waardevolle input te ontvangen en draagvlak te vergaren. De samenstelling zoals

¹ Het algemeen deel van het MER-onderzoek behandelt het geheel van de knooppunten in het gebied R0 Oost (zie hoofdstuk 4.1). Om het overleg efficiënt te laten verlopen zijn alle gemeenten samengebracht in één stakeholdergroep.

hierboven weergegeven is geen vaststaand gegeven en kan - indien dit nodig zou zijn - tijdens het verdere verloop van het proces worden uitgebreid en/of aangepast.

Functie

De bedoeling van deze overlegmomenten en werksessies met betrekking tot de inrichtingsvoorstellen voor het oostelijk deel van de Ring rond Brussel (R0), E411 en N4 bestaat erin om:

- een breed stakeholderveld te informeren over het inhoudelijke onderzoekswerk en de procesaanpak;
- “Work in progress” af te toetsen bij stakeholders en er een proactieve dialoog rond op te zetten;
- op continue basis kennis, bezorgdheden, opportuniteiten en reflecties op te halen uit het veld.

Daarnaast laten deze werksessies ook toe:

- argumentaties en afwegingen door te spreken met belanghebbenden alvorens het planteam deze meeneemt in het planproces, waardoor finale beslissingen en keuzes uiteindelijk op een groter draagvlak zullen kunnen rekenen;
- Belanghebbenden op regelmatige basis te betrekken, en gaandeweg vertrouwen op te bouwen. Op die manier wordt beoogd een beter begrip over de uitkomst van het proces te realiseren bij belanghebbenden, en een breder draagvlak te creëren voor de finale beslissingen en keuzes;
- belanghebbenden met elkaar in dialoog te laten gaan en te laten samenwerken, teneinde inzicht in elkaars meningen en standpunten, en in de complexiteit van de materie, te verwerven.

2.1.4. overleg in het kader van de bijzondere wet van 1980 over de hervorming van de instellingen

In de beslissing van de Vlaamse Regering van 8 oktober 2021 met betrekking tot de opstart van vier geïntegreerde planningsprocessen voor een gewestelijk RUP voor vier knooppunten op R0-oost werd de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme gelast om samen met de Vlaams minister bevoegd voor Mobiliteit en Openbare werken gesprekken op te starten met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het Waals gewest en de federale overheid.

Dit overleg kadert in de bepalingen van artikel 6, §3bis, 2°, artikel 92bis, §2 en artikel 92bis, §7 van de Bijzondere Wet van 8 augustus 1980 op de hervorming van de instellingen.

Vermits er noch in deze wet noch in een samenwerkingsakkoord ter uitvoering van deze wet nadere regels voorzien werden omtrent dit overleg, volstaat het dat het Vlaamse Gewest in deze vier geïntegreerde planningsprocessen overleg pleegt met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het Waals Gewest en federale overheid.

2.2. Overlegfora met een bredere kring van professionele belanghebbenden

Met deze overlegfora betrekken we een bredere kring van professionele belanghebbenden (hieronder verstaan we die actoren die doorgaans over een brede terreinkennis beschikken en/of een vrij doorgedreven kennis hebben van een deelaspect van de problematiek, bv. middenveldorganisaties, experts...). Deze overlegfora vinden plaats doorheen het volledige proces.

Wie?

Deze terugkoppelmomenten zijn bedoeld voor professionele belanghebbenden actief in de regio zowel op het vlak van open ruimte, mobiliteit als stedenbouw.

Functie

Er wordt op regelmatige basis een overleg georganiseerd om een stand van zaken mee te geven over de vooruitgang van het proces en wordt openlijk gediscussieerd over onderzoeksvragen, open ruimte- en mobiliteitsvraagstukken. Er wordt inzicht gegeven in het ontwerpproces en hoe er omgegaan wordt met lopende onderzoeken. Waar gewenst wordt er informatie aangeleverd die kan verspreid worden onder de leden.

2.3. Initiatieven naar het brede publiek

Het is de uitdrukkelijke bedoeling om naast reeds geïnformeerde actoren en actoren die vandaag al een stem hebben in het debat, ook niet of minder goed geïnformeerde burgers actief te informeren en te betrekken in het proces. Er wordt actief geparticipeerd via infomomenten, gespreksavonden, online informatie en bevestigingen. Daarnaast zetten we een aantal formats in om input te verzamelen bij burgers. De genoemde formats worden hiernavolgend besproken. Deze formats kunnen later in het proces, in functie van de inhoudelijke voortgang van het dossier en de noden, aangepast en/of aangevuld worden. De communicatiestrategie om de informatie te ontsluiten wordt toegelicht in hoofdstuk 3.

2.3.1. Infomomenten en gespreksavonden

Wie?

De infomomenten en gespreksavonden richten zich tot eenieder die mee wil nadenken over de werken aan en rond de Ring. Het is immers niet de bedoeling om visie en ingrepen in theorie van achter een bureau te gaan uitwerken. De bewoners maar ook de pendelaars en gebruikers- zoals vb. transportbedrijven- ondervinden dagelijks hinder op en rond de Ring. Hun ideeën, suggesties, visie, bekommernissen, enz. zijn dan ook essentieel in het hele proces. De betrokkenheid en participatie van deze groepen vormen aldus een belangrijk onderdeel in de realisatie van het voorliggend planvoornemen. Uit het participatieproces kunnen mooie win-wins ontstaan.

Functie

Bedoeling van de gespreksavonden bestaat erin:

- Breed en helder te **informer** over de context van het proces, de procesaanpak, het plangebied, de doelstellingen van het planningsproces, relevante lopende processen rondom de quick-wins in dit gebied, de samenwerkingsdynamiek, de procedure van het geïntegreerde planningsproces, ...;
- Een **open dialoog te voeren** om maximale input vanuit de groep mogelijk te maken en eventuele voorstellen/scenario's te kunnen bespreken en bijsturen waar mogelijk. Zo toetsen we af of de zaken die we bespraken met professionele belanghebbenden, ook draagvlak vinden bij de overige burgers;
- Breed te **caption**eren wat er leeft en wat mensen als kansen en bezorgdheden zien in het kader van dit proces (zowel inhoudelijk als procesmatig), inzichten vanuit verschillende invalshoeken samen te brengen, en de basis te leggen van een zo breed mogelijk gedragen plan en proces.

2.3.2. Online bevestiging

Wie?

De doelgroep voor de online bevestiging wordt heel breed gezien: van omwonenden tot passanten en andere geëngageerde burgers.

Functie

Om de bevolking op een laagdrempelige en rechtstreekse manier te betrekken in het ontwerpproces worden online bevestigingen gedeeld. Een online bevestiging levert een leesbare weergave van de meningen van een grote groep mensen tegelijk op. Het leidt typisch tot een meer representatieve evaluatie en resultaat dan een fysiek evenement. Daarnaast kan aan een online bevestiging op een efficiënte wijze de mogelijkheid worden gekoppeld om contactgegevens mee te delen voor het ontvangen van de nieuwsbrief.

2.4. Bilaterale contacten

Naast bovenstaande formats wordt doorheen het proces ook bilateraal overleg met de verschillende actoren en belangengroepen voorzien. Tijdens deze bilaterale contacten wordt ingegaan op concrete wensen of bezorgdheden, worden onderzoeksvragen uitgediept of worden onderzoekspistes/ontwerppistes afgetoetst.

3 Communicatie

Het planteam kiest voor:

- een **open en brede communicatie** naar alle betrokken administraties en gemeenten, naar georganiseerde actoren, het middenveld, de bevolking, de bedrijven, enz;
- een proactieve dialoog over de 'Werken aan de Ring'. Er wordt voor gekozen om deze dialoog niet te beperken tot de officiële participatiemomenten die voorzien worden in het geïntegreerd planningsproces, maar een ruimer overleg- en participatieproces op te zetten, waarin verschillende belanghebbenden op het meest geschikte moment betrokken worden in het proces en waarbij de betrokkenheid van de brede bevolking en doelgroepen wordt geactiveerd.

Vanuit het planteam worden een aantal communicatiekanalen ingezet. Daarnaast doen we ook beroep op de belanghebbenden die met ons meewerken, om informatie te verspreiden via hun kanalen. Deze worden hiernavolgend besproken.

3.1. Online communicatie

3.1.1. Website

De **website** www.werkenaandering.be wil maximaal aanvullende informatie bieden, naast de formele documenten van het geïntegreerd planningsproces, en is de voornaamste informatiebron voor de bevolking. Hier kan men de laatste stand van zaken terugvinden, meer details met betrekking tot de infomarkten en gespreksavonden, zich inschrijven op de nieuwsbrief, vragen stellen en opmerkingen meegeven, De website wordt ook ingezet om de onderwerpen die tijdens de gespreksavonden naar boven komen, inzichtelijk te maken (via kaarten en verslagen).

3.1.2. Sociale media

Werken aan de Ring beschikt over een account op Facebook en Instagram. Via deze kanalen communiceert De Werkvennootschap over hun gespreksmomenten, uitgangspunten, uitdagingen en evenementen.

3.2. Krant 'Werken aan de Ring' en folders

Twee keer per jaar wordt een papieren krant uitgegeven in de gemeenten die in het werkingsgebied liggen, waarbij verdere toelichting wordt gegeven over de 'Werken aan de Ring'. Inhoudelijk focust het krantje sterk op enerzijds de terugkoppeling van de participatie- en informatiesessies, en anderzijds op informatie over de werken: een interview met een bioloog over de fauna en flora in de natuurgebieden langs de Ring, artikels over duurzame mobiliteit, enz.... De bedoeling is dat alle kernwaarden van de 'Werken aan de Ring' naar voren worden gebracht door interessante en leuke (nieuws)artikels met een *human interest* insteek.

Dit geeft eveneens de mogelijkheid om stakeholders (zowel ambtelijke als bewoners, bedrijven of gebruikers) aan het woord te laten, een stand van zaken mee te geven met mijlpalen of te communiceren m.b.t. hinder (op het moment dat er werken aan de gang zijn) en ze bovendien te *teasen* voor volgende infomomenten en gespreksavonden.

3.3. Gepersonaliseerde communicatie

Bijzondere aandacht zal worden besteed aan de communicatie over mogelijke, noodzakelijke grondverwerving. Deze communicatie verloopt rechtstreeks met de betrokken eigenaars en bewoners.

3.4. Communicatie via intermediaire organisaties

Ook de belanghebbenden met wie we actief werken in het kader van ons participatietraject, hebben een achterban van potentieel geïnteresseerde organisaties of burgers die we graag ook informeren over en betrekken bij de 'Werken aan de Ring': denk maar aan de mobilisatiekracht van ondernemersorganisaties t.a.v. aangesloten bedrijven, van gemeenten t.a.v. hun inwoners, van middenveldorganisaties t.a.v. hun leden, ... Daarom spreken we ook actief onze belanghebbenden aan, om informatie te verspreiden via hun kanalen: gemeentelijke infobladen en nieuwsbrieven, websites, events, sociale media, ...

- Fase 4: de planvormingsfase november 2022 - maart 2023
- Fase 5: de goedkeuringsfase april 2023 – juni 2023

De vooropgestelde timing is indicatief en afhankelijk van onder andere het aantal en de aard van de ontvangen adviezen en opmerkingen.

4.2.1. Voorafgaandelijke fase

Het proces voor het ontwerpend onderzoek voor de ruimtelijke herinrichting van het oostelijk deel van de Ring rond Brussel (R0), voor de knooppunten Vierarmen, Leonard, Groenendaal, het op- en afritten complex Jezus-Eik ging van start in augustus 2018.

4.2.1.1. Doelstelling – onderzoek

Tijdens de voorafgaandelijke fase werd de streefbeeldstudie van AWV uit 2005-2006 aangevuld met nieuwe inzichten en oplossingsmogelijkheden voor nieuwe uitdagingen. Deze fase bestond voornamelijk uit ontwerpend onderzoek en aftoetsen van mogelijkheden door middel van overleg en participatie. De informatie verzameld tijdens de voorafgaandelijke fase wordt als input meegenomen voor de vervolgstappen van de procedure.

4.2.1.2. Overleg en participatie

Bestuurlijke actoren

De bestuurlijke actoren worden vanaf het begin van het proces op de hoogte gebracht. Dit zijn de verschillende gemeenten, de relevante agentschappen, de departementen, de federale overheidsdiensten, beleidspartijen van het Vlaamse en het Waalse gewest, de vervoersmaatschappijen, de kabinetten.

Op 24/10/2018 werd de opdracht bekend gemaakt aan deze bestuurlijke actoren. Gelijk met de bekendmaking werd ook een uitnodiging gestuurd om deel te nemen aan de kick-off sessie op 08/11/2019, twee werksessies (rond het thema leefbaarheid op 20/11/2019 en rond mobiliteit op 22/11/2019) en een terugkoppeling van de eerste bevindingen op 06/12/2019.

Op de kick-off sessie werd de scope, de aanleiding en de doelstelling voor R0 Oost uit de doeken gedaan. Daarnaast werd ook het projectteam en hun expertise voorgesteld. Er werd rond twee tafels een eerste keer gediscussieerd over de twee centrale thema's mobiliteit en leefbaarheid. Deze korte discussie diende om het initiatief te situeren en om deelnemers te informeren over de vervolgsessies. Er werd de bestuurlijke actoren gevraagd mee te delen indien er relevante projecten lopende zijn in het gebied.

De twee werksessies werden opgebouwd rond de thema's mobiliteit en leefbaarheid. De bedoeling van de werksessie was meteen een duidelijk beeld krijgen van wat er leeft in het gebied door middel van interactie en discussie. Zo kreeg het ontwerpteam een beter beeld van de knelpunten en kansen in de omgeving. Daarnaast vormden de werksessies ook een kans om de te betrekken belangengroepen en bedrijven af te bakenen.

Op de werksessie leefbaarheid waren 19 deelnemers aanwezig van de volgende instanties: -

- Brussel Leefmilieu
- Brussel Mobiliteit
- AWV
- ANB
- MOW
- Department Omgeving

- Provincie Vlaams-Brabant
- Gemeente Tervuren
- Gemeente Hoeilaart
- Gemeente Sint-Pieters-Woluwe
- Gemeente Kraainem
- Gemeente Overijse

De werksessie mobiliteit had 15 deelnemers. Volgende instanties werden vertegenwoordigd:

- Brussel Leefmilieu
- Brussel Mobiliteit
- Brussel Perspectief
- AWW
- ANB
- MOW
- Gemeente Overijse
- Gemeente Kraainem
- Gemeente Tervuren
- Gemeente Hoeilaart

Twee weken na deze werksessies werd een terugkoppelingsmoment georganiseerd.

Op het terugkoppelingsmoment werd het concept van het schetsboek geïntroduceerd. Dit is een evoluerend document waarin alle projecten en ideeën worden opgelijst per zone. De projecten in het schetsboek zijn deels gebaseerd op de streefbeeldstudie van AWW uit 2005-2006 dat het uitgangspunt is voor deze studie, aangevuld met nieuwe inzichten, een grotere focus op fietsgerelateerde projecten en met integratie van wat op de werksessies werd verwoord. Dit schetsboek werd op 21/12/2018 rondgestuurd naar alle voorgenoemde bestuurlijke actoren met de uitnodiging de eerste voorstellen te evalueren, opmerkingen aan te brengen en draagvlak weer te geven. Het geheel werd 'Het Grote Schetsboek versie december 2018' genoemd.

In de maanden erna werd het schetsboek gepresenteerd aan de colleges van Tervuren, Sint-Genesius-Rode, Overijse, Hoeilaart, Kraainem, Sint-Pieters-Woluwe, en Oudergem met speciale aandacht voor het ontwerp van de kruispunten Vierarmen, Leonard, Groenendaal en Brabantlaan (Jezus-Eik). Daarnaast werd ook bilateraal overleg gevoerd met de kabinetten Smet en Weyts, met Brussel Perspectief, ANB, en met SPW Wallonië. Een update van het schetsboek werd verspreid in februari 2019. Voorts werd ook bilateraal overleg gevoerd met Team MOW.

Het slotmoment op 22 mei 2019 vormt het afsluitend moment voor de eerste fase van de studie rond R0 Oost. In een volgend traject worden de ideeën uit het schetsboek verder geconcretiseerd en uitgediept. De projecten die geselecteerd zijn als quick-wins worden zo snel mogelijk richting uitvoering gebracht. Op het slotmoment wordt ook de meest recente versie van het Schetsboek verdeeld, dat nu hernoemd is tot 'Projectboek'.

[Belangengroepen en bedrijven](#)

In eerste instantie werd met de projectgroep van Horizon+ gesproken, gezien het intensieve voortraject dat zij reeds liepen binnen het gebied. Zij presenteerden de plannen en toekomstbeelden voor de toeristische poort Groenendaal en Jezus-Eik. Het strategisch project Horizon+ is een samenwerking van de gemeenten Sint-Genesius-Rode, Hoeilaart, Tervuren, Overijse, het agentschap Natuur en Bos, de provincie Vlaams-Brabant en de regionale landschappen, met sterkte financiële steun van het Departement Omgeving. Doel is de projectgemeenten en het Zoniënwoud beter met elkaar te verbinden door een functieversterking van de open ruimte binnen het bebouwd perifeer landschap.

Twee onderzoekers van de VUB presenteerden hun uitgebreid onderzoek naar pendelbewegingen in en naar Brussel. Door middel van een multicriteria-analyse ontwikkelde de VUB een tool om te achterhalen hoe en waarom bepaalde projecten met betrekking tot infrastructuur worden geselecteerd voor uitvoering.

De Brusselse en de Vlaamse Bouwmeester werden op de hoogte gebracht en evalueerden de verschillende projecten van het Schetsboek.

VOKA werd betrokken om de bedrijven in het gebied op de hoogte te stellen. Dit gebeurde door middel van een aankondiging in het nieuwsblad van VOKA dat in januari 2019 werd verspreid. Hierin stond ook de uitnodiging deel te nemen aan de online bevraging (zie bewoners en gebruikers). Ook in de Franstalige werknemersorganisatie BECI werd de aankondiging en uitnodiging verspreid via hun nieuwsblad in februari 2019.

Natuurpunt Zaventem en actiegroep Sterrebeek2000 werden betrokken en op de hoogte gebracht van de verschillende voorstellen.

Bilateraal overleg werd gevoerd met de TEC en De Lijn met betrekking tot de projecten die een impact hebben op de haltes en doorstroming van het busverkeer.

De fietsmanagers van Brussel en provincie Vlaams-Brabant werden uitgenodigd om de verschillende fietsgerelateerde projecten te bespreken. De projecten werden ook voorgelegd aan het fiets-GEN. Tot slot werden de projecten geëvalueerd door de Fietsersbond en de GRACQ.

[Bewoners en gebruikers](#)

Op 6 december 2018 werd een online bevraging gelanceerd op ringoost.be. Op die manier kon de bevolking op een laagdrempelige en rechtstreekse manier worden betrokken bij het ontwerpproces. In het eerste deel van de bevraging dat liep tot 8 maart 2019 werd gepolst naar het verplaatsingsgedrag van de omwonenden en gebruikers van de ring. Daarnaast kon men door middel van verschillende kaarten aanduiden op welke plaatsen men last had van sluipverkeer en waar gevaarlijke punten voor fietsers, voetgangers of automobilisten zich bevonden. De online bevraging werd veelvuldig opgepikt door kranten en magazines zoals het Laatste Nieuws, het Nieuwsblad, Bruzz, Rondom, bx1 en La Capitale.

Het eerste deel van de bevraging werd ingevuld door 1341 personen. Er werd een goede gendersplit bereikt en het merendeel van de deelnemers is tussen 25 en 64 jaar en werkt in Brussel. Er werd dus een goede representatie bereikt. Een zeshonderdtal mensen liet een emailadres na om op de hoogte gehouden te worden met betrekking tot verdere ontwikkelingen.

In februari 2019 werd een reeks van gespreksavonden (zie *supra*, nr. 2.3.1) doorheen de gebieden van R0 noord en oost georganiseerd. Op de gespreksavonden werd uitvoerig toelichting gegeven bij de 'Werken aan de Ring' en werden thema's zoals groenverbindingen, fietsverbindingen, maar ook geluid en fijn stof inzichtelijker gemaakt.

De gespreksavonden vonden in 2019 plaats op:

- 5 februari –Overijse;
- 6 februari – Oudergem;
- 12 februari – Sint-Lambrechts-Woluwe;
- 13 februari – Wezembeek-Oppem;
- 14 februari – Brussel-Centrum;

De gespreksavonden werden eerder lokaal georganiseerd en zoomden in op de specifieke zone waar de avond werd georganiseerd (zie 2.3.1).

Tijdens de gespreksavonden werd eerst ruimte en tijd voorzien om de inhoud van de Werken aan de Ring in detail te ontdekken (al dan niet begeleid door de ontwerpers, telkens op vraag van de bezoekers). Vervolgens werd de mogelijkheid geboden om deel te nemen aan gesprekstafels. Hoewel steeds aangepast aan de locatie was er algemeen een tafel die inzoomde op de lokale groenverbindingen en een tafel die de manier waarop de mensen zich vandaag en in de toekomst zullen verplaatsen (te voet, met de fiets, met het openbaar vervoer of met de auto) aankaartte.

Elke deelnemer kon tijdens deze tafelgesprekken zijn ideeën, bezorgdheden, wensen uiteenzetten waarna per thema een gesprek werd aangegaan. Er werd aangespoord tot een open, constructieve dialoog tussen ontwerpers en burgers, maar eveneens tussen burgers onderling. Al deze opmerkingen, suggesties en ideeën werden vervolgens geïnventariseerd en meegenomen in het verdere proces. De feedback is terug te vinden via de algemene website en wordt doorheen het proces aangevuld. Waar mogelijk, zullen de gestelde vragen worden beantwoord en/of zal worden aangegeven hoe een bepaald onderwerp wordt meegenomen in het verdere proces.

Daarnaast werd ook de mogelijkheid geboden om, los van de gesprekstafels, suggesties te noteren en mee te geven. Ook deze input wordt meegenomen in het verdere proces.

Om deze gespreksavonden kenbaar te maken aan het publiek werd en ze gedeeld in gemeentelijke krantjes en op de gemeentelijke websites, via sociale media en via een aankondiging in de tweede editie van het krantje van Werken aan de Ring.

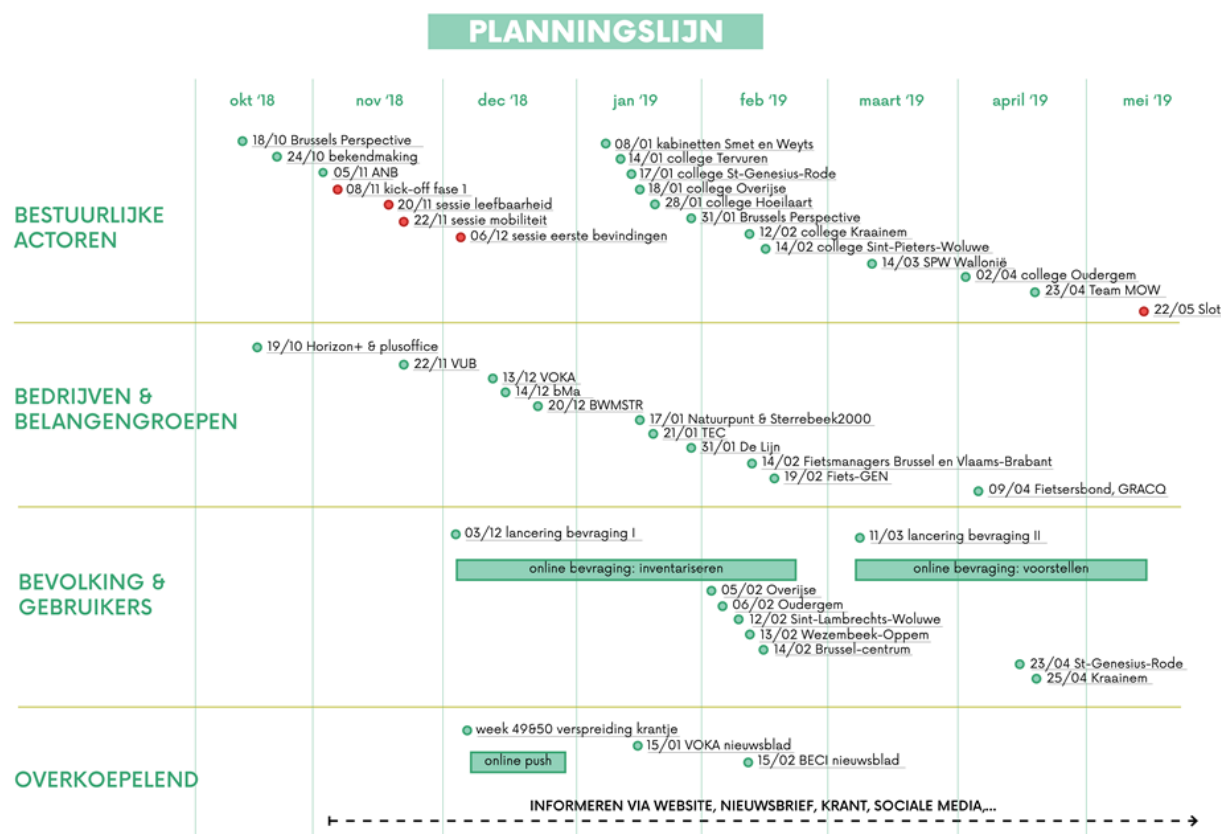
Vanaf 12 maart 2019 werd het tweede deel van de bevraging online gezet. In dit tweede gedeelte werden alle projecten op een overzichtelijke manier getoond en kon men deze becommentariëren en evalueren. Op dezelfde pagina kon men ook de belangrijkste bevindingen uit het eerste gedeelte nalezen. Degenen die hun e-mailadres hadden nagelaten na het eerste deel, werden op de hoogte gebracht van het tweede deel. Voorts werd ook dit tweede deel opgepikt in de kranten: Het Laatste Nieuws, het Nieuwsblad, bruzz. Dit tweede deel bereikte ook veel nieuwe respondenten: meer dan 40% van de deelnemers van het tweede deel gaf aan het eerste deel niet te hebben ingevuld. Uiteindelijk telde het tweede gedeelte 1755 deelnemers.

Voor het geïntegreerd planningsproces is ervoor gekozen om de procesaanpak niet van nul te laten beginnen, maar verder te werken op de reeds opgestarte dialoog met alle actoren (opstartfase).

Hierna wordt dieper ingegaan op de verschillende hierboven opgesomde fasen.

Overzicht van de overlegmomenten in de voorafgaandelijke fase

4.2.1.3. Documenten

Het voorbereidend ontwerp onderzoek heeft geresulteerd in verschillende werkdocumenten. Het concept schetsboek was een evoluerend document.

Op basis van het gevoerde overleg werd alles gebundeld in 'Het Grote Schetsboek versie december 2018' en uiteindelijk in het 'Projectboek'.

4.2.2. Opstartfase

De opstartfase vormt de eerste formele stap van het geïntegreerd planningsproces.

4.2.2.1. Doelstelling – onderzoek

Het doel van deze fase is het uitvoeren van een eerste verkenning, het formuleren van de doelstelling, de opmaak van de start- en procesnota opstartfase door het planteam en het uitvoeren van alle acties om deze documenten - na goedkeuring door de Vlaamse Regering - publiek te maken.

Tijdens deze fase werd vooreerst het planteam samengesteld (het Departement Omgeving en De Werkvennootschap). Het planteam staat gezamenlijk in voor de opmaak van de start- en procesnota 1. De startnota beschrijft de context, de doelstelling, de reikwijdte, de detailleringsgraad, de voorziene planonderdelen en de te onderzoeken effecten van het voorgenomen plan waaronder de aanpak van de milieubeoordeling. De erkende MER-deskundigen stellen de scope van de op te stellen milieubeoordeling vast, hetgeen zal worden afgetoetst met het team MER.

In de startnota wordt het vooronderzoek van het MER-onderzoek opgenomen (zie toelichting onder punt 4.1). De startnota bevat echter nog geen uitgewerkte beschrijving en beoordeling van de effecten voor de bestemmingswijzigingen van de respectievelijke knoop zelf, maar wel een beschrijving van de wijze waarop de effecten onderzocht en beoordeeld zullen worden (zie hoofdstuk 'scoping' in de startnota). Ook de planopties worden in de startnota nog zeer algemeen gehouden (enkel de bestemming, zonder concrete invulling, zie hoofdstuk 'planvoornemen' in de startnota). De startnota is immers nog geen ontwerpplan waarover al beslissingen genomen zijn. Omwille van deze reden worden voldoende vrijheidsgraden in de startnota opgehouden, zodat adviesinstanties, stakeholders en de bevolking de mogelijkheid hebben om hun inbreng in de opmaak van het plan te kunnen doen. Het is de bedoeling om op basis van de startnota met de bevolking in discussie te gaan tijdens de participatiemomenten.

4.2.2.2. Overleg- en participatie

[Planteam](#)

Het planteam heeft tweewekelijks overleg gepleegd, of volgens noodzaak, en gezamenlijk gewerkt aan de start- en procesnota 1.

Onderwerpen van het overleg zijn het te doorlopen planningsproces, de definitie van de plandoelstellingen, de opbouw van de start- en procesnota 1, en de volledige inhoud van de nota's.

De meeste planteamvergaderingen waren werksessies, waarbij inhoudelijk over onder andere het te voeren planproces, de plandoelstellingen en het planvoornemen werd nagedacht. De startnota is de weerslag van dit overleg.

[Actorenoverleg](#)

Vanaf najaar 2019 wordt een intensief proces van overleg gevoerd met de verschillende betrokken partners (zowel de Vlaamse steden, gemeenten en administraties als de stad Brussel, de Brusselse gemeenten en administraties) om gezamenlijk de geselecteerde projecten uit het Projectboek richting uitvoering te brengen. Gemiddeld op twee à drie maandelijkse basis vinden deze overleggen plaats. Het eerste overleg Actorenoverleg vond plaats op 5 november 2019.

Op 14 januari 2020 werden de verschillende alternatieven besproken.

Vooraleer de start- en procesnota 1 ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering zullen worden voorgelegd, wordt hier op 22 juni 2021 nog een Actorenoverleg aan gewijd.

[Bilateraal overleg](#)

Tijdens enkele bilaterale contacten werd voornamelijk ingegaan op de bezorgdheden omtrent de kwetsbare omgeving van het Zoniënwoud en op de onderzoekpistes met betrekking tot bijkomende ruimte voor bos.

- 8 mei 2020: ANB
- 24 november 2020: ANB en Horizon+
- 30 april 2021: Horizon+ en gemeente Overijse

[Overleg belangengroepen](#)

Medio 2020 wordt in samenwerking met VOKA een infosessie voor de bedrijven van de Druivenstreek georganiseerd.

[Overlegorgaan](#)

Input vanuit het overlegorgaan kan worden verwerkt door het planteam alvorens beide documenten door de Vlaamse Regering worden goedgekeurd, en vervolgens publiek zullen worden gemaakt.

[Publieke raadpleging en participatiemoment \(eerste participatiemoment\)](#)

Publieke raadpleging

Conform de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening dient gedurende een termijn van zestig dagen een publieke raadpleging over de startnota in de betrokken gemeenten te worden georganiseerd. Dit zal doorgaan van 16 november 2021 tot 14 januari 2022.

Het doel van deze eerste raadpleging is om reeds vroeg in het proces de kwaliteit van het uiteindelijke GRUP te vergroten. De raadpleging zoekt immers naar inbreng over *de probleemstelling, de inhoudsafbakening en de scope van het voorgenomen plan en de scope van de effectenbeoordelingen*. Het eindresultaat van de raadpleging, de participatiemomenten en de adviesvraag is een verzameling van adviezen, inspraakreacties en een verslag van de participatiemomenten (dit verslag, alsook een samenvatting van de inspraakreacties en de behandeling ervan, worden bijgevoegd als bijlage bij de scopingnota). De wijze waarop met deze informatie wordt omgegaan en het resultaat ervan, zal leiden tot de scopingnota.

Adviesvraag

De Vlaamse Regering dient als bevoegde overheid het advies over de startnota van de daartoe bevoegde adviesinstanties op te vragen. Decretaal bepaald, betreft het de Strategische adviesraad, de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen, de betrokken provincies, het CBS van de betrokken gemeenten, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Overeenkomstig het uitvoeringsbesluit worden nog een heel aantal adviesverlenende instanties bevroegd.

4.2.2.3. Documenten

Tijdens de publieke raadpleging worden volgende documenten ter beschikking gesteld:

- Startnota
- Procesnota 1.

4.2.3. Scopingfase

4.2.3.1. Doelstelling – onderzoek

In deze fase wordt de startnota uitgeschreven tot een scopingnota. De scopingnota bepaalt de te onderzoeken ruimtelijke aspecten en de effectenbeoordelingen die moeten worden uitgevoerd, alsook de methode ervan. Wat het milieueffectenonderzoek betreft, heeft dit enkel betrekking op het specifieke onderdeel van het MER (zie toelichting onder punt 4.1). Door het opmaken van de scopingnota wordt er richting gegeven aan het onderzoek voor wat betreft het plan zelf en de effecten. De scopingnota bevat aldus zelf nog geen inhoudelijke effectenbeoordelingen.

Tijdens het proces van de opmaak van de scopingnota kan de scopingnota ook nog bijgesteld worden. Een bijstelling van de scopingnota kan bijvoorbeeld nodig zijn wanneer er diverse planalternatieven of varianten te onderzoeken zijn of wanneer het (effecten)onderzoek, tot nieuwe/gewijzigde inzichten heeft geleid.

Bij de opmaak van de scopingnota wordt rekening gehouden met de adviezen en het resultaat van de participatie tijdens de opstartfase (zie 4.2.2.2). De diensten bevoegd voor milieueffectrapportage en veiligheidsrapportage dienen in de loop van de scopingfase hun kwaliteitsbeoordeling over de inhoudsafbakening van het planmilieueffectenrapport in de scopingnota te integreren.

De scopingnota betreft aldus een weergave van het voortschrijdend inzicht tussen de fase van de opstart en de voorlopige vaststelling van het ontwerp- GRUP en geeft daarenboven ook aan hoe is omgegaan met de adviezen en de inspraakreacties.

4.2.3.2. Overleg- en participatie

[Planteam](#)

Het planteam werkt gezamenlijk aan de verwerking van de inspraakreacties en adviezen, de procesnota 2 en de scopingnota.

[Actorenoverleg en Overlegorgaan](#)

Er worden verschillende werksessies gehouden over het onderzoek dat leidt tot de scopingnota.

[Gespreksavonden](#)

Er wordt opnieuw een intensieve participatieronde over de 'Werken aan de Ring' voor de bevolking georganiseerd.

Het doel van de gespreksavonden is tweeledig: enerzijds bewoners informeren over de werken aan het oostelijk deel van de Ring in het algemeen en het knooppunt Vierarmen in het bijzonder, anderzijds wordt aan de bewoners de kans gegeven om in dialoog te treden met de experts over een aantal thema's.

4.2.3.3. Documenten

Tijdens deze fase zullen volgende documenten ter beschikking worden gesteld:

- Verslag publieke raadpleging en participatiemomenten;
- Scopingnota en bijlagen;
- Procesnota 2 en bijlagen.

4.2.4. Ontwerp planvormingsfase

4.2.4.1. Doelstelling – onderzoek

De ontwerp planvormingsfase heeft tot doel een inhoudelijk gedragen voorstel van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan op te maken. De ontwerp planvormingsfase eindigt bij de plenaire vergadering of schriftelijke adviesvraag. Voor het GRUP wordt een plenaire vergadering met de adviesinstanties voorzien.

Na de opmaak van de scopingnota wordt het plan verder uitgewerkt samen met de effectbeoordelingen en eventuele andere onderzoeken die relevant worden geacht. Alternatieven worden onderzocht m.b.t. hun ruimtelijke en andere effecten en m.b.t. de doelstellingen van het plan. Eventueel kunnen bepaalde alternatieven verlaten worden op basis van de beoordelingen of kunnen nieuwe varianten worden toegevoegd. De ontwerp planvormingsfase heeft als uiteindelijke doel om een inhoudelijk gedragen voorstel van het (voor)ontwerp GRUP op te maken.

De ontwerp planvormingsfase eindigt bij de plenaire vergadering en/of schriftelijke adviesvraag. Over het voorontwerp GRUP wordt een plenaire vergadering met de adviesinstanties gehouden.

Deze vergadering dient om het voorontwerp, waarin de resultaten van de uitgevoerde effectenbeoordelingen mee zijn opgenomen, te bespreken met de adviesinstanties.

4.2.4.2. Overleg en informele participatie

De overleg- en informele participatiemomenten zullen identiek worden georganiseerd aan deze zoals hoger uiteengezet.

4.2.4.3. Documenten

Volgende documenten zullen tijdens deze fase ter beschikking worden gesteld:

- Het voorontwerp GRUP;
- Resultaten van het gevoerde onderzoek;
- Aangepaste versie van de procesnota.

4.2.5. Planvormingsfase

4.2.5.1. Doelstelling – onderzoek

Tijdens deze fase worden het ontwerpplan en de effectbeoordeling opgemaakt. Deze fase eindigt bij de voorlopige vaststelling van het plan en het openbaar onderzoek.

Het ontwerp GRUP wordt afgewerkt door het planteam op basis van de resultaten van het tot dan afgelegde planningsproces: de ontwerp-effectenbeoordelingen, de adviezen van de adviesinstanties en/of de resultaten van de plenaire vergadering(en). Het ontwerp GRUP en de ontwerp-effectenbeoordelingen zullen aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd om het ontwerp GRUP voorlopig vast te stellen.

Dit voorlopig vastgestelde ontwerp GRUP en de bijhorende ontwerp-effectbeoordelingen zijn vervolgens voorwerp van een openbaar onderzoek.

4.2.5.2. Overleg-en participatie

De overleg- en informele participatiemomenten zullen identiek worden georganiseerd aan deze zoals hoger uiteengezet.

Naast de hierboven vermelde overleg- en informele participatiemomenten zal een tweede formeel participatiemoment, m.n. het openbaar onderzoek worden georganiseerd. Het openbaar onderzoek heeft als doel het betrokken publiek de mogelijkheid te geven zich te kunnen uitspreken over het voorliggende ontwerp GRUP én de bijhorende ontwerp-effectenbeoordelingen. Het openbaar onderzoek duurt 60 dagen. Dit openbaar onderzoek wordt minstens binnen de 30 dagen na de voorlopige vaststelling aangekondigd in het Belgisch Staatsblad. Het openbaar onderzoek start uiterlijk de dertigste dag (termijn van orde) nadat de aankondiging ervan in het Belgisch Staatsblad is verschenen. De resultaten van het openbaar onderzoek zullen verwerkt worden door het planteam. Het planteam zal moeten nagaan in hoeverre er op basis van de resultaten van het openbaar onderzoek wijzigingen aan zowel het GRUP als de uitgevoerde effectenbeoordelingen noodzakelijk zijn. De resultaten en de daaruit voortvloeiende aanpassingen zullen in de aanhef van het besluit van het definitief vastgestelde GRUP worden opgenomen.

4.2.5.3. Documenten

Volgende documenten zullen tijdens deze fase ter beschikking worden gesteld:

- Het ontwerp GRUP;
- Resultaten van het gevoerde onderzoek;
- Aangepaste versie van de procesnota.

4.2.6. Goedkeuringsfase

4.2.6.1. Doelstelling – onderzoek

In de laatste fase worden de resultaten van het openbaar onderzoek verwerkt en wordt het definitieve plan opgemaakt. De Vlaamse Regering keurt het plan daarop definitief goed.

Het team MER en team Externe Veiligheid zullen voorafgaand aan de definitieve vaststelling van het GRUP de kwaliteit van de milieubeoordeling en het ruimtelijk veiligheidsrapport beoordelen.

4.2.6.2. Indicatieve timing

De timing zal tijdens de goedkeuringsfase worden aangevuld.

4.2.6.3. Documenten

Volgende documenten zullen tijdens deze fase ter beschikking worden gesteld:

- Het GRUP;
- Resultaten van het gevoerde onderzoek;
- Aangepaste versie van de procesnota.